

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Erdély és Bánság kis- és középközségeinek hetilapja. — Az Ipartestületek Szövetsége, az aradi Iparos Ország, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége és a Timisoarai Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete hivatalos lapja. Egyesülve a timisoarai „Az Iparos”-sal és a „Fodrász Ujság”-gal.

„Tiszteld a tisztas ipart!”

Corporațiuni industriale obligatorii in Germania

de LUDOVIC CSISZAR

președintele Asociației Meștrilor Construcțori din România.

In privința organizării industriale naționale am putea învăța mult din pilda Germaniei, care a condus întotdeauna în ceace privește organizarea sistematică și solidă.

La noi corporațiunile industriale în loc să fie fost introduse și în vechiul Regat, pentru a da un impuls industriei prea puțin dezvoltate, au fost desființate. În schimb s'au înființat cu cheltuieli enorme Camerele de Muncă care nu sunt altceva decât oficiuri de registrare, și care din cauza nefericitei legături forțate a muncitorilor cu patronii și din cauza intereselor opuse ale acestor două clase sociale nu poate lucra cu un folos real.

Am luat parte la adunările consiliului de administrație al unei Camere de Muncă, însă atâtea vorbe deșarte și discursuri fără rost nu am auzit încă ca la instituțiunea aceasta care costă multe sute de mii meseriașilor și muncitorilor contribuabili. Meseriașii nu au cunoscut însemnătatea socială a acestei chestiuni. De multe ori câte un industriaș condus de sentimente umanitare a fost profetul „ideei muncitorești” fără nici un folos.

Astfel de industriași au făcut mai mult rău clasei burgheze decât să-i folosească, polemizând cu muncitorii, oratori rutinați, cari prin inteligența lor mai superioară și-au putut apăra întotdeauna interesele lor.

Amintesc numai un singur lucru, meseriașii nu au voit să creadă în pericolul executării lucrărilor publice în regie proprie de către unele autorități. Până ce vedem, că am reușit să înduplecăm președintele Camerei de Comerț și Industrie, să ne conducă delegația de protestare la Primărie unde a invocat că dacă și publicul va trece la acest sistem toți meseriașii calificați vor pieri cu brevetele lor câștigate cu tot.

Trăim timpuri grele. Sisteme de producție s'au schimbat, au pierit cu totul altele, avem noi vederi despre avutul privat, despre familie, religie și morală. Fordismul, standardizări, mecanizări, închiderea hotarelor au cauzat criza actuală. Iar prin Pan-Europa, fascism, comunism internațional etc. se încearcă repararea greșelilor. Însă consumația scade mereu.

După H. G. Wells omenirea este atât de deșpoiată, că dacă toate mașinele existente ar lucra zi și noapte încontinuu, nici în zece ani nu ar putea să producă atât ca să dispară adrețele, hainele și rufăria uzată. Prin Corporațiunile industriale obligatorii se străduiesc acum în Germania să remedieze răul.

Legea referitoare la organizarea vieții sociale și economice germane dispune că în viitor se vor înființa pentru fiecare breslă corporațiuni industriale obligatorii și

numai membrii înrolați în această corporațiune vor putea exercita meseria

față de profesarea liberă a meseriilor actuală. Fiecare breslă va avea o singură organizație pe țară, un fel de asociație unitară.

Președintele corporațiunii industriale va fi denumit de Camera Industrială. Breslele

(Urmare la pag 7.)

Nem elég, ha összeadni tudunk,
tanuljunk meg kivonni is . . .

Egyedül a helyes és országosan megszervezett kalkuláció mentheti meg a csőd szélére jutott szabóipart

Negyvennyolc közvetlen és közvetett kiadási tétel terhel minden fazont, amely a szabó műhelyéből kikerül. — Keserű körforgás az ötszázlejes fazon és az ezerkétszáz lejes „magas fazonár” között. — Ne csak konkurrálj, hanem kalkulálj is!

Mestertársaim, érkezett-e már a tizenkettedik óra?

Írta: MÁRTON SÁNDOR

Sokan vannak talán iparostársaim között is olyanok, akik némi irigységgel tekintenek a szabóiparra. Olyan iparágat látnak a szabóiparban, amelyet mivel elsőrendű közszükségleti cikket termel, nem sújtanak annyira a gazdasági válság korbácsütései, mint sok más iparágat. Hogy ezt a hiedelmet megcáfoljam, be kell kapcsolódnom „Az Iparos” eddigi számaiban megjelent cikksorozat keretébe, hogy tölem telhetőleg megvilágítsam a szabóipar bajait. Azokat a hibákat, amelyek est a valamikor virágzó ipart is odajuttatták, hogy

a legtöbb mesternek ma már még a száraz kenyert is alig tudja biztosítani.

Hosszu volna leírni azt az utat, amelyen ez az ipar odáig jutott, hogy

kénytelen magát olyan árak mellett prostituálni, amelyekre néha még az „éhbér” sem elég kifejező meghatározás,

Nem is kísérlem meg e lap olvasóit ezen a hosszú uton végigvinni, csupán néhány főakra óhajtók rámutatni, mert azok orvoslása immár égető szükségé vált.

A szabóipar teljes leromlása az olcsó szövetek piacra dobásával kezdődött . . .

Nyugodtan és minden támadó szándék nélkül állithatom, hogy

iparunk válságának az első lökést a posztóüzletek gombamódra való elszaporodása adta meg.

Mig azelőtt egy nagyobb városban egy-két minden tekintetben megbízható posztóáruház működött és a vevők nagy része vagy ezektől, vagy megszokott szabójától szerezte be szükségleteit, addig a háború utáni idők konjunktúrája kárteknő módon megsokszorozta azoknak a textilüzleteknek a számát, amelyek

silány női divatáruik mellé máról-holna bevezették a „finom” posztót is — amelynek azonban tekintélyes hányadát ebben a szakmában teljesen járattalan akarnokok vezették — akik legfeljebb csak azt tudták, hogy posztóból ruhát is lehet csinálni.

Ezek a minden áron eladni akaró textilhősök hangzatos reklámjaikkal és házaló-hálózatukkal sokat ártottak a bevezetett és jónévű üzleteknek. Ez még a kisebbik baj. A nagy baj az, hogy a hiszékeny vevőt mindenféle silány áruval, ugyan,

versenyáraikkal lassanként arra szoktatták, hogy hóna alatt a megvásárolt szövetet és hozzávalóval, — amely sokszor még a legkisebb munkabért sem érte meg, végigházalja a szabóműhelyeket,

amíg meg nem találta a vásárolt rongynak megfelelő árban dolgozó „vállalkozót”.

Kontárok konjunktúrája a pusztító dekonjunktúrában.

Jóllehet ez a jelenség nagyrészt valóban a fokozatos elszegényedés számlájára írható — az olcsóság-keresésnek ez a „házaló” fajtája aztán kitermelte magából a másik, nagyobb bajt:

a szabók egymás közötti áldatlan versenyét és egyre virágzóbbá növelte a majdnem minden más iparágat is súlyosan érintő kontár-ipart.

Nem kívánok e cikk keretében ezzel a sokat fészegetett kérdéssel foglalkozni. Csupán annak a tagadhatatlan ténynek megállapítására szeretnék, hogy

amit az előbb említett anomália még éppen meghagyott, azt ez az utóbbi végleg ledöntötte.

Minden inassorból kikerült állásnélküli segéd már vállalkozó akart lenni és mivel azt gondolta, hogy rezsit nélkül dolgozik,

olyan árakon vállalt, amelyek mellett éppen csak, hogy éhen halni lehet.

Igy tehát, míg a vevő látározlag jól járt, maguk a szabók alacsonyították le mesterségüket arra a fokra, amelyen ma már ugyyszólván száraz kenyeret sem juttat a legtöbbször.

A megélhetésért folytatott nagy és nehéz küzdelemben egyre parancsolóbbá lett az a kérelmetlen szükségesség, hogy

csak azok az iparágak tudnak felszínre maradni és a bajok ellen hathatósan védekezni, amelyeknek tagjai megértve a gazdasági helyzet adottságait — összefognak egymással és azon vannak, hogy egymás köréit ne zavarják — sőt inkább elősegítsék.

A szabóipar sem volt ezen a téren kivétel. Itt is, mint sok más iparban, lehetetlen volt eddig az egységre jutás. Ellenkezőleg: a válság ki-
méllyülése folyamán egyre mélyebb lett az érvény, amelybe a széthúzás és az eastelen verseny révén maguk a szabók sodorták bele iparukat.

Aki másnak vermet és . . .

Ha hajlandó is vagyok elismerni, hogy sok kismester a minden-napos kenyérgondok nyomása alatt szállt le egyre mélyebbre az árákkal — mivel ha nem tette volna, talán elvesztette volna egyre szegényedő vevőkörét, mégis azt hiszem,

sokkal nagyobb azoknak a száma, akik a minden ábrán való vállalkás fertőjébe csak azért süllyedtek, mivel valamelyik társuknak akarták ezzel lehetetlenné tenni a versenyt.

Ebbeli nagy igyekezetükben elfelejtették számot vetni azzal a körülménnyel, hogy veszedelmes és idegölő munkájuk után tulajdonképpen mi is marad meg számukra? Ezek a szaktársak, úgy látszik, elfelejtették még a számtan legelemibb műveleteit is: az összeadást

és a kivonást.

Összeadván azt, amiért dolgoztak, elfelejtették kivonni belőle, amibe a munka nekik került.

De nem elég ám csak az egyszerű munkaértéket számítani. Nem haszon, ami ezen felül van, még az olyan mesternél sem, aki egy inással maga végzi a teljes munkát. Hiszen mennyi egyéb költség is jön még tekintetbe a helyes kalkulációnál, hogy megkaphassuk a tényleges kiadás összegét. Csak ami ezen felül marad, nevezhető haszonnak és hol van még ettől a tényleges kereset?

Lássuk most — melyek azok a közvetett és közvetlen kiadások, — illetve terhek, amelyekkel a szabóiparban számolni kell:

Milyen rezsiköltségek terhelik a szabóműhelyt?

Általános költségek.

1. Esetleges befektett tőke kamatai.
2. Műhely vagy beltér, még ha saját hában is vannak elhelyezve.
3. Állami adók.
4. Városi illetékek.
5. Ipartestületi, iparkamarai, vagy munkakamarai illetékek.
6. Műhely, vagy bolthelyiség világítása, fűtése, takarítása, vagy esetleges időnkénti kifizetése.
7. Tűzbiztosítás.
8. Betörés elleni biztosítás.
9. Varrógépek karbantartása.
10. Vízdíjak, szeméthordási, kéményseprői díjak.
11. Bér szerződés utáni illetékek.
12. Üzleti könyvek beszerzése és felülbélyegzése.
13. Nyomtatványok beszerzése.
14. Nagyobb üzemeknél forgalmi adó.
15. Divatlapok beszerzése és szaklapok előfizetése.
16. Számla és repülőbélyeg.
17. Levelezési költségek.
18. Esetleges újsághirdetések, vagy reklámok.
19. Rajzpapír és különféle kréták beszerzése.
20. Szabászollók időnkénti kicserélése.
21. Főnök és személyzet betegsegélyzői járuléka.
22. Esetleges irodai személyzet és kifizető flu fizetése.
23. Kifizető flu kerékpár karbantartása és évenként új számmal való ellátása.
24. Kirakat, vagy ablaktisztítás.

Termelési költségek.

25. Anyagbeszerzési költségek.
26. Angol szöveteleknél kontingens-engedélyek szerzése.
27. Külföldi fizetésekkel pénzátutalási költségek.
28. Hitelületeknél váltóúrlapok beszerzése.
29. Vasalószén beszerzése.
30. Varrókellékek: tűk, (varró és géptű), szarna, gépselyem, lyukselyem, fécipamut, kviagplik.
31. Gépölaj és benzin.

Munkabérek:

32. Szabász és esetleg beigazító fizetése.
33. Darabszámok darabára.
34. Kézimunkások hetibére.
35. Napszabó hetibére.
36. Inasok bére.
37. Ingyen vasalások költségei.
38. Szezonban a tulorák többletbére.

A termeléssel kapcsolatos költségek függvényei:

39. Munkások különféle bejelentései, betegsegélyző járuléka, baleset elleni biztosítása.
40. Betegségük esetén egy heti fizetésük.

41. Munkások és inasok szabadságidőre való fizetése.
42. Munkaadók befizetési nyomtatványai.
43. Munkamarai illeték fele.
44. Tanulók iskolai beiratása és tanítási költségei.
45. Tanonc-otthon hozzájárulás. (Minden alkalmazott után heti lei 2).
46. Készáru haza szállításánál vidékre: csomagolás, portó és levelezési költség.
47. Inkasszó költségek.
48. Üzleti veszteségek.

Elfogadja végre adóba és büntetés fejében az állam a kincstár hitelezőinek követelését

Bucurestből jelentik: Az április elsőjéig ki nem fizetett állami tartozások likvidálása érdekében a pénzügyminisztérium megengedte a teljes adókompenzációt és ennek főbb pontjai a következők:

Az állam összes magánhitelezői, akik okiratokkal be nem váltott állami utalványokkal igazolják, hogy az 1934. április elsőjén végetért állami költségvetés terhére követelésük volt az államkincstárral szemben és azt még nem kapták meg.

az 1934. április elsőjéig fennállott tartozásukba, valamint a különböző illetékekből és büntetésekből származó kötelezettségekbe kompenzálhatják azokat.

A tartozásokba való kompenzációban magánüzemek, vállalatok, tehát az állam összes hitelezői részesülhetnek, ha az illetékes adóhivataltól bizonyítványt hoznak, hogy 1934. április elsőjéig úgy adókat, mint illetékeket, sőt büntetési illetékeket, tehát az állammal fennálló összes tartozásaikat így módon kiegyenlítették. Ugy a fentjelölt okiratokat, mint az állammal szemben fennálló követelések igazolását bizonyító iratokat mellékelni kell a két példányban beadandó kérvényhez, melyet a pénzügyigazgató-

Milyen alapon kalkulál az élni és megélni akaró szabó?

Egy öltöny készítésének munkabére a legjobb műhelyekben:

kabát Lei 450—500
mellény Lei 100—110
nadrág Lei 110—130
összesen Lei 660—740

Üzemköltség átlaga ezen összeg 60 százaléka, vagyis 396—444 lej. A két tétel összege tehát 1050—1184 lei. Ennyibe kerül egy öltöny elkészítése egy jobb műhelyben vagy akár házon kívül dolgozó darabszámok által. Vajjon el fogják-e hiálni nekem, ha azt mondom, hogy

a legmagasabb ár, amit minden árszűkítő machináció után ma a megrendelőtől elérni lehet, legfeljebb 1200—1300 lej?

Mit keres tehát a szabó, aki 150—200 lejes tányérges keresetért

garanciát vállal még mindezeket felül egy neki feldogozásba átadott 2—3000 lejes értékért?

De még tovább megyek a képtelenségek megállapításában, amidőn azt mondom, hogy

a szabók túlnyomó része 500—600 lejes átlagárban készít fazonokat, mivel azt hiszi, — hogy egyedül, vagy néhány olcsóbb segéddel dolgozván — rezi nélkül termel.

Vajjon szombat este, ha lezárult a munkahét és kifizették mindent, ami közvetlenül vagy közvetve terheli műhelyüket, — mit mondhatnak a magukénak?

Csináljatok olykor, — szaktársaim — egy alapos számvetést és meg fogtok győződni róla, hogy munkátok gyümölcs nélkül maradt. Ha jutott is hétközben számotokra egy-egy darab kenyér, azt másvalakitől vettétek kölcsön, akinek adósa kell, hogy maradjatok vele, — hogy éhen ne haljatok a munkátok ideje alatt.

Döntsetek el tehát ezek után magatok, hogy vajjon nem érkezett-e el a tizenkettedik óra?

sághoz kell banyújtani. A kompenzációra vonatkozó rendelkezés most érkezett meg az aradi pénzügyigazgatóságra, de a bejelentéshez szükséges nyomtatványokat mindezekig nem küldte meg a minisztérium. Ezért az illetékes ügyosztály arra kéri az érdekelteket, hogy kérvényeiket még egyelőre ne nyújtják be, csakis akkor, hogyha a szükséges nyomtatványok megérkeznek. A banyújtások megkezdésének és határidejének dátumát a pénzügyigazgatóság közli a nagyközönséggel.

PERISZKÓP.

Kis, meztelen 3—4 éves fiúcskák játszanak a strand vizében. Odamegy egy kis lányka és kéri őket, hogy övele is játszanak. Hiába minden kérés, a fiúk elkergetik. A kis lány girva azalad a mamájához és elpanaszolja, hogy a fiúk nem hajlandók játszani vele. A mama odavezeti a vízhez a kis lányt és megkérdi a fiúktól:

- Miért nem játsztok a Katókdával?
- Mejt mi tenejedalattjátját játszunk.
- Nna és ő miért nem játszhat?
- Mejt nincs neki pejiszkopja!

Vas-és fémöntés

LADISLAU

Gépműhely

Precíziós szerző-mű-készítés

ASSAEL

LÁSZLÓ

MŰLAKATOBSÁG Arad, Cal. Radnai 35. Gyártom a mezőgazdaság összes gépeit. Kenderfeldolgozó gépek — Malomberendezések saját modelom után készülnek.

Gyakorlati utbaigazítások a közjövödelmek behajtásáról szóló törvényhez

Milyen beadványokat és kova intézzen az Iparos, ha az adóbehajtásról szóló törvény címén sérelem éri? — Minden jogtalan intézkedésre van erősság, csak tudni kell hozzá a receptet.

Írta: Dr. KELE SANDOR.

1934. májusában törvény jelent meg, amely részletesen rendelkezik a közjövödelmek behajtási módjáról. A törvény szövegét már közölte Az Iparos. Szükségesnek mutatkozik azonban, hogy annak néhány jelentősebb pontjára külön cikkben is rámutassunk és gyakorlati példákkal világítsuk meg, hogy hogyan érvényesülnek a törvény paragrafusai a gyakorlati életben. Ezek a példák módot adnak arra is, hogy az iparos olvasó, aki igen gyakran szenved sérelmet az ilyen közjövödelmek behajtása kapcsán, a maga ügyében eljárasson. Pontosán tudnia kell az iparosnak, hogy mit kell tennie, mert különben a szenvedett sérelmekre nem képes kikilincselni az orvoslást.

A közjövödelmek behajtásáról szóló törvény határozza meg, hogy mely állami intézményeknek milyen jövödelmeket lehet behajtani e törvény rendelkezései szerint, mert mindazon intézmények, amelyek a törvényben felsorolva nincsenek, ezen a módon nem hajthatják be jövödelmeiket, hanem csak a rendes bírói úton.

MILYEN INTÉZMÉNYEK HAJTHATJAK BE JÖVEDELMEIKET KÖZADÓK MÓDJÁRA?

1.) Állam. 2.) Megye. 3.) Az Autonómpénztár. 5.) A kereskedelmi és iparkamarák. 6.) A mezőgazdasági kamarák. 7.) Az ipar és mezőgazdasági kamarák szövetsége. 8.) A közhasznú intézetek. 9.) Bármintemű közigazgatási intézmények. 10.) A kereskedelmi közgazgatott vállalatok. Ezek az intézmények csak akkor hajthatják be a nekik járó jövödelmeket a fenti törvény alapján,

ha a költségvetésüket a parlament megszavazta.

A fenti intézmények jövödelmei a következő forrásokból származnak: 1.) Közvetett és közvetlen adóból, 2.) Különböző taxákból, 3.) Bűntetési pénzekből, 4.) Bér- és árenda-jövödelmekből, amelyek bármely jogcímen a fenti intézményeket megilletik, pl. szerződésekből, stb.

Ha a fenti intézmények felsorolt követeléseit nem fizeti az érdekelt és ha azok mint jövödelmek már meg vannak állapítva, akkor azok az esedékességük napján végrehajthatók.

Mindazok az állami intézmények vagy követelések, amelyek a fentiekben felsorolva nincsenek,

a közjövödelmek behajtásáról szóló törvény rendelkezései szerint be nem hajthatók, hanem csak köztörvényi, tehát rendes peres úton.

Ha tehát az iparostól bármintemű adót, taxát, díjat a pénzügyigazgatóság be akar hajtani, először meg kell kérdeznie és meg kell tudnia, hogy azt be lehet-e hajtani akként, amint azt a közjövödelmek behajtásáról szóló törvény előírja. Megtörtént már igen gyakran, hogy az egyes pénzügyigazgatóságokhoz valamely állami intézmény megkeresés útján kimutatást küldött, hogy az adósnak mit lehet behajtani és a pénzügyigazgatóság a megkeresés alapján a végrehajtást eszközölte. Amikor az adós ez ellen törvényes formában felszólalt, a bíróság az eljárást megsemmisítette, mert az összeg behajtása nem volt törvényes.

Milyen beadvány nyújtandó a bírósághoz jogtalan végrehajtás esetén?

Alábbiakban előbb magyarul, azután a beadvány eredeti román nyelvű szövegében a fenti esetre szemléltető példát közlünk:

Tekintetes Járásbíróság (Törvényszék),
Arad.

A mellékelt végrehajtási jegyzőkönyv szerint, amelyet eredetiben csatolok, a III. kerületi adóhivatal végrehajtást eszközölt nálam 450 lej erejéig. A végrehajtás azon az alapon nyugszik, mert állítólag 1933. évi június havában Ilia és Deva között jegy nélkül utaztam. Ez a tény a valóságnak nem felel meg. A behajtandó jegyárkülönbséget az illetékes bíróság által nincsen megállapítva és a kihágási ügyet sem tárgyalta még a bíróság. A végrehajtás eszközölésére nem volt tehát jogcím, mert az összeget törvényesen nem állapították meg a terhemre. Kérem ennek alapján jelen

felszólalásomat

figyelembe venni és arra tárgyalást kitűzni. A tárgyalás után kérem a végrehajtást azon a címen megsemmisíteni, hogy nincs végrehajtási jogcím. A pénzüsszeget ez esetben nem vagyok köteles letenni, mert az egész eljárás törvénytelen.

Dátum. Tisztelettel:

Nagy János asztalosmester,
választott lakhelyem Arad,
Strada Trandafir 5.

5.000 lejig a beadvány az illetékes járásbírósághoz intézendő, ahol az érdekelt lakik, ezen az összegben felül a lakhely szerint illetékes törvényszékhez nyújtandó be. Két példány, sajátkezű aláírás. Géppel aláírt beadványt, vagy ha nincs kitüntetve a fenti módon a választott lakhely, a bírósági formai okból megsemmisít.

Ha nem azon az alapon támadják meg a jegy-

zőkönyvet, amellyel a végrehajtást eszközölték, hogy t. i. törvénytelen, hanem más okból, azonban az adós saját személyében kifogásolja az eljárást, a kérdéses összeget egy összegben a pénzügyigazgatóságnál le kell tenni, ha a végrehajtást adóért, taxáért vagy ezek kiegészítését képező mellékjárulékokért fogadosítottak, mert különben a felszólalást semmisnek nyilvánítja a bíróság. Ha más címen hajtja végre valamelyik fentebb felsorolt intézmény az összeget, pl. pénzblintetést, az összeg 10 %-a teendő csak le. Ha pedig nem az adós, hanem harmadik személy szól fel, akkor az összeget nem kell letenni, mert harmadik személy nem köteles letét fizetésére.

A kérelem eredeti román szövege a következő:

Cătră On. Judecătoria (Tribunal)

Arad.

Conform procesului verbal de sechestru, care am onoare al depune în original — percepția III.-ea a afeptuit un sechestru la mine pentru suma le 450 Lei, care este bazat pe faptul, că eu în luna Iunie 1933. aş fi călătorit fără bilet de călătorie între stațiile Ilie—Deva.

Diferența socotită după acest bilet de călătorie nu este constatată prin judecătoria competentă și contravenția nu este desbătută. Creanța astfel n-are caracter executoriu, pentru că nu este constatată pe sarcina mea în mod legal. În consecință Vă rog să binevoiți a lua în considerare contestația

mea prezentă și a fixa un termen de desbătere. După desbătere Vă rog, să binevoiți a anula sechestrul fiindcă n-are titlu executoriu legal. Suma

invocată nu sunt obligat a-o depune, pentru că procedura întreagă este ilegală.

Data... Cu stimă:
Ioan Nagy tâmplar,
cu domiciliu ales Arad,
Strada Trandafir No. 5.

Beadvány, amikor ugyanazt az összeget kétszer akarják behajtani

Végrehajtás előtt a pénzügyigazgatóság a törvény szerint felhívást intéz az adóshoz, hogy a pénzüsszeget fizesse le, mert különben a törvényes idő letelte után végrehajlja. Sokszor már a felhívás alapján megállapítható, hogy azt tévesen bocsátották ki, mert vagy már kifizette az adós, vagy névcseré van, vagy a bíróság a kérdéses összeget már részben törölte, holott a felhívásban még mindig az eredeti összeg szerepel. Ha ilyen nyilvánvaló tévedésekről van szó, akkor a törvény 11. szakasza szerint a felhívásra kérvény adható be. Ha a behajtandó összeg 200.000 lej összeget tesz ki, a pénzügyigazgatósághoz, ha ezen összegben felül szól a felszólítás, a pénzügyminisztérium központi igazgatóságához.

Ennek a bejelentésnek következménye, hogy mindaddig,

míg a kérvényt nem intézték el, a végrehajtás eszközölhető ugyan, de az árverés meg nem tartható.

Magyar szövegezésben így hangzik egy ilyen kérvény:

Tekintetes Pénzügyigazgatóság (Központi Adminisztrációs Hivatal),
Arad (București)

Alulírott tisztelettel bejelentem, hogy..... szám alatt felhívattam, hogy fizessék 19345 lej forgalmi adó-bírságot 15 nap alatt. Erre a felhívásra közlöm, hogy a fenti összeget az aradi törvényszék 128/1933. szám ítélete szerint 4200 lejre redukálták, amely összeget ki is fizettem. Kérem ennél fogva az eljárást mellőzni.

Dátum. Tisztelettel:
Nagy János vésnök,
Arad, Str. Ciontea No. 10.

Román szöveg:

Cătră On. Administrația Financiară (Administrația Centrală a Ministerului de finanțe),
Arad (București)

Subsemnatul cu onoare insinuez, că sub Nrul..... am fost somat, să plătesc sub titlu de amenda după cifra de afaceri Lei 19345 în termen de 15 zile. La somațiunea amintită am onoare a comunica, că suma a fost redus la 4200 de Lei conform sentinței Tribunalului, aduse sub Nr. 128/1933. Vă rog, să binevoiți a omite în conștință procedura în cauză.

Data... Cu stimă:
Ioan Nagy gravor,
Arad, Strada Ciontea No. 10.

Hogyan kell a jogtalanul lefoglalt ingóságot kiigényelni?

Ha a végrehajtást a pénzügyigazgatóság az adós ellen már eszközölte és mások ingóságait foglalta le, ez esetben az adós tartsa kötelességének, hogy az érdekelt felet értesítse, hogy az az igényperet beadhassa. Az igényper 50.000 lej értékű állami követelés behajtása esetén az illetékes járásbírósághoz, ha pedig 50.000 lejen felüli összeget követel az állam, az illetékes törvényszékhez 2 példányban adandó be. Az összeget harmadik személy nem köteles letenni.

Ebben a kérvényben azonban minden bizonyítékot le kell tenni, tehát a tanukat pontosan megnevezni és lakcímüket bejelenteni, ha pedig emellett még okiratot is csatolunk, azt közjegyzőnél hitelesíteni kell és így kell letenni.

A magyar nyelvű beadvány szövege a következő:

Tekintetes

Járásbíróság (Törvényszék)

Arad.

Ahulírott tisztelettel..... szám alatt jegyzőkönyvben lefoglalt ingóságok lefoglalása ellen felszólalással

Élek.

Indokaim, hogy az ingóságok nem a Szacsvai István, hanem az én tulajdonomat képezik.

Tulajdonjogom igazolom Nagy János Strada Consistorului 46. és Markovits Vince Strada Tudor Vladimirescu 17. sz. alatti lakókkal, akik igazolják, hogy a lefoglalt ingóságok azonosak az én tulajdonomat képező ingóságokkal. Emellett az eredeti számlát hiteles másolatban csatolom.

Kérem tárgyalást kitűzni, a végrehajtási eljárást felfüggeszteni és tárgyalás után mentesíteni az ingóságokat a végrehajtás alól.

Dátum.

Tisztelettel:

Kornai János lakatos,
választott lakhelyem Arad-Gai,
Strada Bisericii No. 7,

Román szöveg:

Cătră On. Judecătoria, Mîrtă (Tribunal)

Arad.

Subsemnatul contra efectuării sechestrului făcut cu procesul verbal sub Nr. fac contestația

Motivul, că obiectele sechestrate formează proprietatea mea și nu a Dnui Szacsvai Stefan.

Dreptul meu de proprietate îl dovedesc cu martorii mei de mai jos și anume:

1.) Ioan Nagy loc. Arad, Strada Consistorului 45.

2.) Vichentie Markovits Arad, Strada Tudor Vladimirescu 17, cari vor dovedi atât dreptul meu de proprietate precum și identitatea obiectelor sechestrate. Pe lângă aceasta dapun în copie autentificată factura.

Vă rog, să binevoiți a fixa un termen de dezbateri, a suspenda procedura executivă și după terminarea dezbaterii a scuti de sub sechestrul obiectele amintite în procesul verbal de mai sus.

Cu stimă:

Ioan Kornai cu domiciliu ales
Arad-Gai, Strada Bisericii No. 7,
cu domiciliu ales Arad,

Ha maga az eredeti adós ad be kontestációt (felszólalást) mert a törvény által tiltott dolgokat foglalt el a pénzügyigazgatóság, akkor az érték szerint a járásbírósághoz, illetve a törvényszékhez adandó be 2 példányban a kontestáció (felszólalás) és a fenti kérvény szövege ennek megfelelőleg módosítandó. A törvény 46. szakasza szerint az adós is adhat be kontestációt, de az összeget, ha adóról taxáról van szó; egész összegben, ha más természetű követelésekről van szó, 10%-ban köteles letenni és azt a kérvényben feleltetni, azonban, ha az adós amiatt szólal fel, hogy

1. törvény által tiltott és mentes dolgokat foglaltak le nála,

2. ha csak azért támadja meg a végrehajtást, mert nem megfelelő zárgondnokot nevezett ki a hatóság,

3. ha a kinevezett zárgondnok tevékenysége ellen van kifogás,

az esetben az adós sem köteles az összeget letenni.

As ingatlan végrehajtása és árverési eljárása a törvény 28-ik szakaszában foglalt módon történik. Itt már az egész telekkönyvi rendszert is ismerni kell. Ezt tehát nem közöljük, csak felajánljuk, mely szakasz intézkedik a tekintetben.

Ugy hisszük, jó szolgálatot tettünk olvasóinknak, amikor a nagyfontosságú törvénnyel kapcsolatban nehézkes magyarázatok helyett néhány gyakorlati példát sorakostattunk fel. Mindenkit érhet baleset és ha sor kerül rá, így legalább idejekorán tudja az iparos, mit kell tennie.

Erdély és a Bánság érdek- lődik a bucuresti mintavásár iránt

Még csak az előkészületek folynak, máris sok a panasz — Magasak a helyberek és túlságosan költséges a négyheti vásáridő, bőven elég 10 — 12 nap is — Arad, Timisoara, Cluj, Oradea a bucuresti mintavásáron

Az erdélyi és bánsági gazdasági szervezetek memorandumot intéztek a fővárosi mintavásár vezetőségéhez, amelyben elsősorban

a kiállítandó tárgyak túlmagasán megállapított helybérének csökkentését kérték.

A vásár rendezősége elvileg elfogadta ezt a szempontot. Annyi már most is bizonyos, hogy azok a nagyvállalatok, amelyek bármilyen formában hozzájárultak a kiállítás létesítéséhez, ugynevezet „fonde perdue” alakjában, olcsóbban jutnak terem, illetve hangárbérlethez, mint az olyan kiállítók, akik a rendezés költségeihez nem járultak hozzá.

Az erdélyi átirat kifogásolta a rendezés feltételeinek ezt a pontját, amely szerint

a kiállítás intézői nem vállalnak felelősséget az ott elhelyezett kiállítási tárgyakért.

Azt követelik — mint ahogy az a világ minden mintavásárára lenni szokott, — hogy a mintavásár rendezősége felelőssége tudatában

feltétlenül gondoskodjék a kiállított tárgyak őrzéséről,

még pedig a teljes anyagi kártérítés felelőssége tudatában.

A memorandum azt is kérte, hogy abban az esetben, ha ezt a megőrzést nem lehetne száz százalékosan keresztülvinni, akkor a kisebb vidéki vállalatoknak engedjék meg, hogy egymás mellett állítsák ki tárgyaikat, mert ezáltal lehetővé válnék, hogy közösen gondoskodjanak a megőrzéshez és az eladáshoz szükséges személyzetről, amelynek ellátása a mintavásár tartama alatt külön-külön túlköltséges volna számukra.

Arad, Timisoara, Cluj erősen készül a bucurestii mintavásárra. A napokban ebben a tárgyban gyűlés volt Oradea, is ahonnan 15-20 vállalat készül bemutatni termékeit a bucurestii mintavásáron. A részvételt azonban attól teszik függővé, hogy a vásár rendezősége mérséklje a helybért, gondoskodjék az őrzésről, ezenfelül lehetőleg a jelentkezési határidőt tolja ki augusztus 15-ről 19-re és ha lehet, a négy hétre tervezett vásárt rövidítse le 10—12 napi tartamra.

Erdély és Bánság iparának és kereskedelmének fontos érdekei fűződnek ahhoz, hogy az ország fővárosában megismertessék gyártmányaikat. Ilyen módon bemutatkoznak úgy minőség, mint árak tekintetében az okiráltságbeli vásárló réteg előtt is, ami remélhetőleg újabb vevőket szerezne az erdélyi és bánsági iparnak. Fontos volna ez a bemutatkozás az árubehozatal korlátozása körül tapasztalt eddigi aránytalanságok miatt is. — Ha Bucuresti szemtől-szemben látja Erdély és a Bánság ipari és kereskedelmi felkészültségét, előbb-utóbb kénytelen lesz a külföldről bejövő nyersanyagok és árucikkek elosztásánál a tényleges helyzetnek megfelelő arányt alkalmazni, ami ezidő szerint erősen a Bucurestiben és környékén működő vállalatok javára történik.

Remélhető, hogy megfelelő tárgyalások után a bucurestii mintavásár mégis csak az lesz, aminek lennie kell: nemcsak egy-két érdekeltég kikapcsolásának szolgálat, hanem alkalmat ad az egész ország ipari termelésének arra, hogy megfelelő formában felvonuljon.

Folyik a harc Targumuresen a rezsi-munkák ellen

Dandea primár ígér, oúdekezik, ganyolódik és láts, hogy marad minden a régi ben

A targumuresi iparkamarában közel-múltban ankétot tartottak, amelyről egyedül Az Iparos számolt be részletes cikkben. Az ankét határozata értelmében a napokban Capruceanu kamarai elnök vezetésével szűkebb küldöttség kereste fel Dandea dr. intérimár bizottsági elnököt, hogy intézkedését kérjék a városi rezsimunkák eltörlése, valamint a kontárkérdés rendezése érdekében.

Capruceanu elnök ismertette az ankét anyagát Dandea dr. előtt, kifejtve, hogy milyen káros hatást gyakorol az adófizető iparos és kereskedő társadalomra, hogy kialakul a rezsimunka és a közszükséglet ellátásánál a helyi kereskedők kikapcsolásának rendszere.

Bustya Béla elmondotta a primárnak, hogy egy az aszfaltozásnál foglalkoztatott közműveslegénnyel végeztek javításokat a város házában.

— Az csak 2000 lej értékű volt, — válaszolta dr. Dandea.

Németh Akos mérnök az aszfaltügyben terjesztett elő számadást, amelyben bebizonyította, hogy a városi rezsimunka — drága.

Dandea dr. kijelentette, hogy ő hajlandó még 10 százalék hasznat is juttatni a vállalkozóknak az előterjesztett számadásokhoz, — ennnyire kételkedett Németh adataiban.

Csiszár Lajos előadta, hogy az építőiparban példátlanul nagyarányu kontárkodás folyik. Kérte a primárt, hasson oda, hogy megszüntjék a védőmesterek aláírásai segítségével falburjánzó kontárság.

Dandea dr. kijelentette, hogy az ügyet vizsgálat tárgyává teszi. Amikor a küldöttség kérte a rezsimunkák számadásába való betekintést, a primár kijelentette, hogy a rezsimunkák előkészítése után hajlandó az egész ügycsomót a szakértőknek tanulmányozás céljaira kiadni. A megjelentek kijelentették, hogy ezzel az ígérettel élni fognak.

BEISPIEL.

Schönbrenner Tiergarten. Der Hahn findet ein Straussenei. Er rollt das Rießending zum Hühnerhof, beruft alle seine Hennen und gackerl ihnen zu: „Da könnt ihr mal sehen, was andere leisten!“

ERSATZ.

„Könnte mich Ihre Frau Gemahlin nicht heute zum Tee einladen?“

„Warum?“

„Ich habe Blumen gekauft und meine Braut hat abgesagt.“

A nyár már nem hoz gondot.
.....
régi ruháimat

Hoszpodár-hoz küldöm
átfesteni, vagy illog tisztítani.
Arad, Strada Stroiescu 13.
és Strada Eminescu 3

Bécsben felszabadult a kézműipar

Két életképes kísérlet, amelyek megmutatják, hogy a kézműiparnak nemcsak a múltja volt nagy, hanem a jövője is szép

Írta: REINHART GYULA

Ha a napilapok hírosvait olvassuk, azt kellene hinnünk, hogy egész Ausztria mást se csinál, mint kancellárt gyilkol, temet és meggyásol. No és természetesen a hazafias front napról-napra legyőzi a „náci”-kat, a győzelem után káprázatos diszfelvonulásokat tart, hazafias népgyűlések sokaságában éli ki magát és nem törődik közben a gazdasági dolgokkal, még kevésbé a kézműiparral.

Pedig ebben nincs igazunk. Beismerem, hogy nem olyan nagy címekek és nem olyan előkelő helyen, mint a fentebb megjelölt politikai események, hanem külföldi lapok eldugott helyein, de megjelennek Ausztriáról olyan hírek is, amelyek azt igazolják, hogy ez a kis állam gazdasági téren is mozgalmas tevékenységet folytat, sőt

a kézműipar terén olyan mélyreható reformokat készít elő, amelyek joggal megérdemlik a nemzetközi iparos közvélemény fokozott érdeklődését.

Az egyik hír a bécsi sütőipar megmentéséről szól. Illetékes ausztriai kormánykörök nem tűrik, hogy a két hatalmas kenyérgyár, a közismert Hammer-Werke és Anker-Werke megsemmisülésbe kergesse a kispékek dolgozó tömegeit.

Néhány év előtt az Anker-Werke kenyérgyár igazgatóját a bíróság árdrágításért nemcsak súlyos pénzbírságra, hanem ezenfelül egy évi börtönrre is ítélte. Az elítélt igazgató ugyanis éppen a legszegényebb emberek kenyerét drágította meg teljesen indokolatlanul.

A kenyérgyárak falánksága azonban nem szűnt meg a híres kenyérgyáros elítélésével. Nem elégedtek meg azzal, hogy a kenyérellátást kivették a sok ezer sütőiparos kezéből, hanem az úgy nevezett fehérsüteményre, a zsemlye, kifli és perec gyártására is rávetették magukat. Gyilkoló verseny indult meg, amely a kis sütődék tömeges bezúrtatásával fejeződött be.

A bécsi sütőiparosok ipartestülete már hosszabb idő óta folytat tárgyalásokat a nagy kenyérgyárakkal, hogy azok szüntessék be a fehérsütemények készítését. A tárgyalások eredményel jártak.

Stockinger Frigyes kereskedelmi és iparügyi miniszter közbelépésére most

az Anker Kenyérművek Rt. önként lemondott a sütőiparosok javára a fehérsütemények készítéséről.

Lemondott a miniszter személyes közbelépésére a Hammer-kenyérgyár is a császárszemeslye, az om-lóssütemények és a sós-kifli készítéséről.

A létrejött egyezséget a napokban tárgyalta le a bécsi sütők ipartestülete, amely az egyezséget egyhangulag elfogadta és így az négy hét múlva életbe is lép.

A munkások érdekeinek megvédése érdekében

kötelezték magukat a sütőiparosok a kenyérgyárak fehérneműkészenek átvételére.

Minthogy a zsemlye, kifli és pereckészítés kézimunka, jogos és helyes, hogy azt a nagy gyárak ne sajátítsák ki maguknak, hanem maradjon meg az a munkakör a kisiparosok számára, biztosítva a kisemberek megélhetését, hogyha a lakosság kenyérellátása a két nagy gyár monopóliuma lett.

A másik ausztriai hír még a bécsi sütőipar fenti reformjánál is nagyobb jelentőségű. Az intézkedés, amely most jutott nyilvánosságra,

a művészeti ipar, helyesebben iparművészet talpraállítását van hivatva előmozdítani.

Hoffmann József, a világhírű tervező művész vezetése mellett ez év október vagy november havában a bécsi iparművészeti múzeum palotájában kiállítás nyílik

„A felszabadult kézműipar”

címen. A kiállításon főképpen kisiparosok vesznek részt a következő szakmákból: képfaragók, asztalosok, fémnyomók, szivarszipkakészítők, étli készítő, stb.

Haerdtl tanár mozgalmat indított, hogy a nemes kézműiparágak részére a város külterületén külön telepeket létesítsenek, hához és földhöz juttassák ezeknek a nagy művészi készséget igénylő iparágaknak tehetséges mestereit, hogy a természet szabad ólén élhessenek a művészetüknek, amely hivatásukká vált.

A művészet és az ipar, akár a költő és a sorsharag, egy anyaméhől születtek. Ezt bizonyítja az is, amit alig hatvan évvel ezelőtt a „Fry Pál” című angol vígjáték aradi előadásán hallottam.

— Tulajdonképpen mi maga? — kérdezte az egyik szereplő a másiktól.

— Egy művész, — felelte a kérdezett

— De mégis, milyen művész?

— Esernyőcsináló . . .

— Hát az is egy művészet?

— Próbálja meg, csináljon maga esernyőt, ha nem művészet . . .

Minthogy azóta ez a szindarab lekerült a műsorról, az ifjú nemzedék okulására itt jegyzem fel, milyen kitűnő barometrumot ajánlottak a színházlátogató közönségnek akkoriban. „Vegyen egy darab fehér papírost, tartsa ki az ablakon, ha vizes lesz, esik az eső, ha száraz marad, szép idő van”. Persze most már a rádióból mindennap négyszer is megtudjuk, hogy milyen idő van, sőt azt is, hogy milyen idő lesz; nincs szükség barométerre.

Bocsánat az elkalandozásért, térjünk csak vissza az ipar és a művészet problémáira. Hány-szor mondjuk: „Úgy áll rajta a ruha, mintha ráöntötték volna”. Cipőre és calzmára meg azt

HELLONIUM

megóv a rozsdától,

mert a legkiválóbb
rozsdavédő festék!

HEL-LA laboratórium gyártmánya, Arad, Strada Eminescu 27

mondják: „Olyan, mintha vele született volna”.

Bizonyos, hogy a divat a ruházati iparban a művészek százait mozgósítja a tervek elkészítése, helyesebben megalkotása körül. Arravaló iparosok nélkül azonban ezek a tervek legfeljebb szép rajzok, vagy képek maradnának. A művészek és iparosnak kölcsönhatása évezredek és bizony egyszerű iparosok voltak régmúlt évezredek első művészei. Ma sincsen lényegében másképp: azok az igazán nagy iparművészek, akik a mesterséget is megtanulták és úgy fejlődtek, lépésről-lépésre ismerve meg az anyag természetét, felhasználásának módjait és megmunkálásának minden csínját-bínját.

Hogy visszatérjünk Bécsre, a világhírre szert tett „Wiener Werkstätte” éppen azért tudott mindenben mintaszerűt alkotni, mert

a művészek együtt ültek az iparossal és kölcsönösen támogatták egymást.

A művész gyakran kivette az iparos kezéből a szerzőságot, hogy megmutassa, milyen volt az elgondolása. De az iparos is beleélte magát a művész elgondolásába és így jöttek létre a maradandó értékű iparművészeti alkotások tömegei.

Ezeknek a művészeknek legnagyobb része a gyalupadnál, vagy a fazekas korongnál kezdte és így lett naggyá.

A kézműiparosnak nem egyedül az a hivatása, hogy olcsón, sőt minden árért termeljen, hanem az, hogy egyéni ízlést és művészetet vigyen be az iparba.

Nem a tömegcikkek gyártása a főfeladata, hanem arra kell törekednie, hogy maradandót alkosson.

Ebben az irányban kell a kézműipar hóna alá nyulni. Támogatni és segíteni kell, mert a kultúra legmagasabb foka, ha az ipar művészetté finomul.

Petróleummal akarnak világítani a satumarei kávések és vendéglősök

Kávéházban és vendéglőben üzemi kiadás a villany, illő tehát hogy üzemi villanyárakat fizetessenek velük.

Satumarén a napokban vendéglősgyűlés volt. A legtöbb panasz a világítás ellen hangzott el. Drága az áramdíj és ez súlyosan érinti a vendéglősöket és kávéseket, akiknek este mégiscsak nyitva kell tartani, mert hátha bejön valaki.

— Méltánytalanság — hangoztatták, hogy ugyanannyit kell fizetniük az áramért, mint a magánosoknak. A kávéház és a vendéglő éjjeli üzlet és csak addig él, amíg világos van benne, amíg ragyog.

A világítás tehát ebben a szakmában üzemi kiadás.

A villamosművek az iparosok részére a motor-áramdíjat alaposan lemersékli. Mindenféle kedvezményeket ad, de

a kávések és vendéglősök ugyanannyit fizetnek az áramért, mint a magánlakások.

Sokszor kérték már a satumarei vendéglősök, hogy szállítsák le az áram díját. Ez sohasem történt meg. Pedig indokolt a kérésük, mert előfordult már — nem is egyszer — hogy a kávéház egész nap nem vett annyi be, mint amennyi az esti villanyfogyasztás volt.

Most végső kétségbeesésükben drasztikus megoldásra szánták el magukat. Ujra kérik, hogy a villanyáramot részükre olcsóbban adják és ha kérésük most is süket fülekre talál, ugy-

megszüntetik a villanyvilágítást az üzletekben és valamennyien áttérnek az olcsó petroleumgázlámpák használatára.

A satumarei vendégiparosok kívánsága annyira indokolt, hogy példájukat előre láthatólag más város szakmabeli iparossága is követni fogja.

OMINOZUS VAGAS.

Két beteg fekszik egy szanatóriumban. A betegség rosszabbik felén már tul vannak és sokat vitatkoznak. Főleg az árja-kérdés foglalkoztatja őket.

— Na és, mondja, — szól az egyik — maga visszamenőleg meddig tudja bebizonyítani árja-származását?

— Hát, hogy őszinte legyek, — válaszolja a másik — csak két-három nemzedéken át, ott mintha elváltak volna.

JULIU LINK

Dentist—Fogász

diplome medaille

Timisoara, I. Sft. Gheorghe No. 6.

(v. Arany Szarvas-épület)

Jogesetek a kisipar köréből

Milyen feltételek mellett köteles a törvény szerint nyugdíjat fizetni a munkásbiztosító az üzemi baleset folytán elhunyt munkás özvegyének, gyermekeinek és munkaképtelen szüleinek?

Egy munkás az üzemben balesetet szenvedett. Mindkét lábát tőből le kellett vágni. A baleset után még 2 évig élt, de folyton kiújuló sebei végül halálát okozták.

Az elhunyt után felesége és 2 kiskorú gyermek maradt. A munkásbiztosító törvény 22-ik szakasza értelmében az özvegy igazolta, hogy maga is munkaképtelen és hatósági bizonyítvánnyal igazolta azt is, hogy teljesen vagyontalan. Valamint azt is, hogy gyermekei kiskorúak. Ezen az alapon kérte az elhunyt férje után a nyugdíj megállapítását. Tekintettel arra, hogy a törvény 22-ik szakasza szerint a munkaképtelen és szegény özvegynek az elhunyt nyugdíjának fele összege jár, míg a kiskorú és vagyontalan gyermekek után maximum kétharmad rész állapítható meg az elhunytak járó nyugdíjösszegéből és ezek összege együttesen nem haladhatja meg az elhunyt által élvezett nyugdíj teljes összegét, a bizottság a körülmények figyelembe vétele mellett az özvegy és a gyermekek részére az elhunyt által élvezett nyugdíj háromnegyed részét állapította meg, ötven százalékot az elhunyt özvegye és 25 százalékot gyermekei javára.

Ezután a megállapítás után az elhunyt szülei is kérelemmel fordultak a munkásbiztosítóhoz és kérték a maguk részére is a nyugdíjjogosultság megállapítását. Jogalapjuk az volt, hogy egyetlen gyermekük volt az elhunyt és így az az eltartásukra késő öregségükben köteles lett volna.

A felelőbizottság elutasította a kérelmet. A törvény 31-ik szakasza szerint ugyanis, ha az elhunyt a szüleit eltartotta, azoknak joguk van 20 százalékot az elhunyt fizetéséből járadék címén kérni. Jelen esetben azonban a néhai munkás sem a baleset megtörténte, sem későbbi elhalálozásakor nem tartotta el a szüleit, mert nem volt erre módja. Az pedig, hogy az elhunyt, ha életben marad és a szülei olyan helyzetbe jutnak, hogy tartásra szorultak volna, arra lett volna kötelezhető, hogy eltartsa őket, nem képezhet jogalapot a munkásbiztosítóval szemben. Csak akkor járna a szülőknek a fent említett 20 százalék, ha a baleset bekövetkeztekor a néhai ténylegesen eltartotta volna őket. Mivel pedig ez a tény nem forog fenn jelen jogesetben, a kérelem alaptalan és azt a felelőbizottság ezzel az indoklással szintén el is utasította.

Munkaadó-e, vagy továbbra is munkás marad az olyan munkás, aki önálló üzemet tart ugyan fent, abban segédeket, sőt tanoncokat is alkalmaz, de egész üzemének tevékenységét egyetlen munkaadó nagyüzem szolgáltatásába állítja?

Ha a munkás a munkát úgy vállalja, hogy annak elvégzésére a maga részéről is munkásokat és inasokat tart, de egyébként csakis a munkaadó részére dolgozik, perelhet-e a munkaügyi törvény alapján díjai megfizetése végett? A gyár működésének felfüggesztése, ha az határozatlan ideig nem működik, egyenlőnek tekintendő-e a bezárással? A munkaügyi törvény 76-ik szakaszának értelmezése.

Egy munkás egy vésnöki munkát végző gyárban volt alkalmazásban. Az ipari vállalat az emaillozást nem a maga munkásaival végeztette el, hanem a gyár területén az alkalmazott munkás részére műhelyt állított fel. Ezeknek a munkásoknak elvégzésével megbízta az alkalmazottat, mint specialista munkást és annak munkadíját darabszámba, egységárban fizette. A munka elvégzésére a munkás maga is alkalmazottakat vett fel, sőt inasokat is tartott. Önálló iparosnak mégsem volt minősíthető, mert kizárólag a megbízó gyár számára dolgozott.

Ellenőrizni kívánja a pénzügyminiszter az erdélyi és bánsági ipartestületek vagyoni viszonyait

Szokatlan, sőt rossz sejtéseket előidéző rendelkezés érkezett az ipari és kereskedelemügyi minisztérium ipari osztályáról a mercuria-ciuci ipartestület címére. A rendelkezés röviden, minden különösebb indoklás nélkül tudtára adja az ötvenéves multtal rendelkező ipartestületnek, hogy

két hónapon belül összes ingó és ingatlan vagyonáról készítsen áttekinthető kimutatást, mert a jövőben nyilván akarja tartani a miniszter az ipartestületek vagyonát is.

Ciucmegye iparossága nem tudja elképzelni, miért lett ötven esztendő után olyan

nagyon sürgős a miniszternek a nyilvántartás, amikor addig soha senki sem törődött azzal, hogy az ipartestületek megélhetnek-e, van-e vagyonuk és miből szereztek azt?

A szóbanforgó rendelet szövege enged következtetni, hogy ez nem elszigetelt jelenség. Nincs kizárva, hogy

az egész erdélyi iparosság közös vagyonának mennyiségére és értékére kíváncsi a miniszter.

Hogy miért, azt a közel jövő fogja megmutatni. Egyelőre az iparosok török a fejüket: miért kell kimutatni vagyonukat s lassan készítik a kért kimutatásokat.

Hajmosó
„hajszáritó”
készülékek és más
fodrászati cikkek
olcsón, szakszerűen
Köszeghy Sándor Fia
Arad,
Bul. Reg. Ferdinand 63 - 65.
volt Dengi-ház.

FEGYHÁZBAN.

Két rab találkozik a cellában. Ismerik-e nek.

— Gyilkosság? — kérdezi az egyik.

— Igen.

— Politikai?

— Privát.

DER KLEINE KRAFTMAIER.

Rudi ist mit seiner Schwester in Streit geraten. „Rudi, soll ich mit dem Stock kommen?” ruft da der Papa drohend. — „Nicht notwendig, Papa”, entgegnet Rudi, „ich werde so auch mit ihr fertig.”

A gyár az év folyamán 2 hónapra működését felfüggesztette. Indokul a gyár üzemében levő bérmozgalmat hozta fel. A bérmozgalmat kedvező elintézése után a gyár működésének megkezdése előtt a fent említett munkást a munka folytatására szólította fel. A munkás azonban erre csak abban az esetben volt hajlandó, hogyha a 2 hónapi kényszerű szünetelési idő után az átlagos teljesítményének megfelelő munkamennyiséget megtérítenek számára.

A gyár a fizetést megtagadta. Indokul azt hozta fel, hogy a felek közötti megállapodás nem volt munkaügyi szerződés, mert a vállalkozó munkás tulajdonképpen iparos és nem munkás. Az üzem működését felfüggesztették, de azt nem zárták be. Ezen az alapon tehát a törvény 76-ik szakasza nem alkalmazható.

A munkabíróság kimondotta, hogy a jelen megállapodás is a munkaügyi törvény 37-ik szakasza alá tartozó szerződés. Indoka pedig az, hogy a munkaszerződés két főlényege benne foglaltatik. A munkás a munka elvégzésére és a munkaadó ennek ellenében fizetésre kötelezte magát és emellett ez a jogviszony állandó jelleggel is birt. Az, hogy a fizetés egységárban volt meghatározva, nem alakítja át azt vállalkozási szerződéssé.

LIEBE.

Hans und Grete sind jung verheiratet und noch sehr verliebt. Trotz der nicht ganz einwandfreien Kochkunst der Gattin. Heute gibt es mit tags selbstgemachte Torte.

„Liebling, essen können wir diese Tarte nicht”, meint verliebt Hans, „schreiben wir wenigstens zur Erinnerung unsere Buchstaben in die Schokolade.”

ARISZTOKRATA VICC.

Arisztid gróf megkérdi Agenortól:

— Kélek, Agenor te nő vagy?

— Nem, kélek, én nőlen vagyok.

— Es mióta vagy nőlen, kélek.

Ne felejtse el!

A „MERCUR”
cipőáruházban
ARAD,

(Piata Avram Iancu 21.)
kisiparosok által készített

elegáns
cipőt kaphat
olcsó árban!

WISSBEGIER.

„Papa, legen die Strausse auch Eier?”

— „Gewiss, mein Kind, es sind doch auch Vögel.” — „Aber werden die Eier nicht hin, wenn sie von so hoch herunterfallen?”

ALLATKERTBEN.

— Te kölok! Hányszor mondtam még neked, hogy ne menj közel az elefánthoz?

— De hiszen egy ujjal se nyulok hozzá...

A munkaösszeg megfizetési módja egymagában még nem változtatja meg a szerződés jogi jellegét.

Tény az, hogy a szerződésnek vállalkozási jellege is volt. Ez a jelleg azonban nem a gyárral szemben, hanem a vállalt munka tekintetében magával a munkással szemben belső viszonylatban jelentkezett. Abban t. i., hogy ő a vállalt munka elvégzésére maga mellé segéderőket is vett fel. Ez azonban a gyárral szemben még nem jelent azt, hogy szerződése vállalkozási szerződés. Az alkalmazott a gyárral szemben saját személyében továbbra is alkalmazotti viszonyban maradt. Az a körülmény, hogy ezt a formát választották a felek a munka elvégzési módjaul, mint legmegfelelőbb megoldást, nem változtatja meg a felek intenciójának jellegét, amely a munka elvégzésél bérfizetés ellenében kívánta.

Azt a védekezést, hogy a gyár csak felfüggesztette működését és csakis a munkásmozgalmak miatt nem dolgozott bizonytalan ideig, szintén nem fogadta el a bíróság. A tényleges eredmény a gyár nem működésében és annak bezárásában jelentkezett. A törvény 76-ik szakasza szerint jelen esetben a nem működés a bezárással egyet jelentett.

Közli: Dr. K. S.

(Urmare dela pag. 1.)

cuprind în afară de maistri şi calfele împreună cu ucenicii. Calfele au un comitet aparte şi conducătorul acestuia ia parte la adunările comitetului corporaţiunii, la pertractarea chestiunilor privitor ucenicii şi la examenele de calfă. Comitetul corporaţiunii este denumit de preşedintele corporaţiunii pe un an. În chestiunile mai importante preşedintele este obligat a cere avizul comitetului, ceace însă

nu este obligatoriu pentru dânsul.

Casierul, notarul, conducătorul calfelor sau al ucenicilor nu va putea fi rudă cu preşedintele.

Adunarea generală decide asupra statutelor, impunerea progresivă a cotizaţiilor şi asupra bugetului. Dacă bilanţul nu este aprobat, decide Camera de Industrie.

Scopul este: apărarea profesiunii meseriilor, promovarea intereselor obşteşti, aranjarea chestiunii calfelor, examinarea acestora, întreţinerea şcolilor profesionale, întemeierea de cooperative şi de asociaţii pentru preluarea de furnizări publice în comun.

Organe de îndrumare a autorităţilor, care eliberează lucrări publice,

înbunătăţiri la conducerea atelierelor şi la condiţiunile de muncă

sprijinirea presei

şi înfiinţarea de instituţiuni pentru aplanarea conflictelor ivite între meseriaşi şi consumatori. Mai departe înfiinţarea de judecatorii arbitrale etc.

Corporaţiunile sunt supuse Camerei de Industrie, care este îndreptăţită a revizui oricând administraţia şi poate amenda membrii până la suma de 1000 Mărci (10.000 Lei).

Preşedintele corporaţiunii poate amenda membrii neascultători cu suma de 100 Mărci.

Cea mai însemnată instituţiune în corporaţiunile industriale este

Comisiunea arbitrală de onoare

(Este interesant, că acum patru săptămâni li s'a propus aceiaşi instituţiune în numele Asociaţiunii Maistrilor Constructori din România dlui inspector general de industrie Viciu contra plagăi cârpacilor, prin care s'ar putea stărpi odată pentru totdeauna parazitii industriei. Rog deaceia toţi industriaşii să ceară locului în drept înfiinţarea acestei frumoase instituţiuni care în legătură cu noul proiect de lege al industriei ar trebui neapărat realizată. Vai de acei meseriaşi cari s'ar mai cuteza să lezeze onoarea profesională atunci).

Comisiunea arbitrală de onoare depe lângă corporaţiune decide dacă vreun membru se face vinovat lezând onoarea profesională. Purtarea necuviincioasă, concurenţă neloială, acordarea de avantagii necuvenite clientului, acoperirea cârpacilor, constituiesc principalele delicta la onoarea profesională. Maistrul industriaş vinovat se poate amenda cu suma de 1000 Mărci şi li se poate retrage titlul de maestru. (Aceasta înseamnă că nu poate angaja calfe şi ucenici). În cazuri grave întreaga decizie se va publica într-un ziar pe spezele delicventului.

Preşedintele sau locţiitorul lui va figura ca arbitru, fiind secondat de 2 meseriaşi, examinaţi. Contra amenzii până la 100 mărci nu se poate apela, peste această sumă se va putea la Comisia de Onoare a Camerei de Industrie centrală. Preşedintele corporaţiunii are întotdeauna drept la apel.

Conform regulamentului de aplicare preşedintele trebuie să dispună de talentul de conducere, în purtarea sa trebuie să fie ireproşabil, orice problemă va trebui să-o rezolve în concordanţă cu interesele statului şi a partidului naţional-socialist. Deci trebuie să aibă mult simţ de răspundere şi

trebuie să fie luminat în privinţa vederilor sociale, cu simţământul cătră „Führer” şi pentru cooperarea comună în interesul întregii naţiuni.

Tată acesta este al treilea sistem de dictatură în industria actuală a Europei, organizată politiceste! Are însă pe lângă deciziunile sale dictatoriale şi laturi foarte folositoare.

A bizományi szerződések szabályozásáról szóló új törvény teljes magyar fordítása

Mult számában beszámolt Az Iparos a bizományi szerződések szabályozásáról szóló új törvény újításairól. Közöltük, hogy törvény intenciója a bizományi áru tulajdonosai érdekeinek megvédése és ezáltal az áru piac konszolidációjának elősegítése. Az új törvény a Hivatalos Lap július 30-iki 173-ik számában jelent meg. Az új törvénynek, amely már életbe is lépett, teljes magyar fordítását alábbiakban adjuk:

A MEGBIZÓ BARMIKOR VISSZAVEHETI A PORTEKAT.

1. cikk. — A bizományi szerződés olyan egyezmény, amely által a felek egyike, — a megbízó — a másik félt, a bizományost megbízza áruknak, vagy ingó tárgyaknak a megbízó javára való eladásával.

A bizományosra bízott tárgyak egyszerre vagy fokozatosan átadhatók a szerződésnek megfelelő jegyzékek vagy számlák kíséretében.

2. cikk. — A bizományi szerződés, valamint bármilyen, annak módosítására, átalakítására vagy megszüntetésére vonatkozó egyezmény csak írásos okirattal igazolható.

3. cikk. — A bizományi szerződés nem ruházza át a bizományosra a rábízott tárgyak tulajdonjogát.

A bizományi szerződés a megbízó által bármikor visszavonható, akkor is, ha azt meghatározott időre kötötték, kivéve az okiratban szereplő ellenkező kikötést.

A megbízó megőrzi tulajdonjogát a bizományba adott összes tárgyakra vonatkozólag és azokról bármikor rendelkezhet, kivéve, ha a szerződés ellenkező kikötést tartalmaz.

4. cikk. — A megbízó bármikor visszaveheti és elviheti részben vagy egészben a bizományosra bízott árukat előzetes értesítés nélkül, még akkor is, ha a szerződést meghatározott időre kötötték.

A tárgyak visszavétele a megbízó részéről az ó-királyságban érvényben levő polgári perrendtartás 66. bis cikke alapján kiadott törvény-széki elnöki végzéssel történhetik.

Az elnöki végzést a felek megidézése nélkül kell kiadni, ha a bizományi szerződés hiteles; a felek megidézésével, ha a szerződés csak magán-aláírást tartalmaz. Ez utóbbi esetben a feleket a kérés vételét követő napra kell megidézni.

A megbízónak jogában áll bármikor elvinni ilyen uton vagyontárgyait még akkor is, ha a szerződésben az előzetes értesítés záradéka foglaltatik.

A bizományos felel minden hiányért, veszteséért, vagy rongálásért

5. cikk. — A bizományos köteles a jó kereskedő gondosságával megtenni minden intézkedést a rábízott tárgyaknak jó állapotban történő megőrzésére.

A bizományos felel minden hiányért, veszteséért vagy rongálásért, amely az ő hibájából vagy ügynökeinek és meghatalmazottainak hibájából következik be.

6. cikk. — A bizományos köteles biztosítani a rábízott tárgyakat a megbízó által elfogadott társaságánál.

A BIZOMÁNYOS KÖTELES A BIZOMÁNYI ÁRUT BIZTOSÍTANI.

A bizományos a vagyontárgyakat a szerződésben, jegyzékben vagy számlában foglalt árnak megfelelő értékre köteles biztosítani olyképpen, hogy minden kockázat fedezetet nyerjen a vagyontárgyaknak a megbízó által történő elszállításától kezdődőleg.

A bizományos köteles pontosan fizetni a biztosítási díjakat.

Nem biztosítás, vagy a biztosítási díjak nemfizetése miatt a biztosítás megszüntetése esetén a bizományos jog szerint felelősen tekintendő és felel a vis major által okozott hiányokért vagy károkért.

A bizományos által a bizományba adott tárgyakra vonatkozólag kötött mindenféle biztosítások a megbízó javára történő biztosításoknak tekintendők azzal a feltétellel, hogy a bizományos köteles értesíteni a biztosítót a bizomány fennállásáról, még a kár kifizetése előtt.

7. cikk. — A bizományba adott áruk indentifikálása céljából a bizományos köteles az áruk eredeti csomagolásban megőrizni és a felirásokat, márkákat és bármilyen más külső jeleket úgy megtartani, amint azokat a megbízó alkalmazta.

ELŐÍRÁSOK A BIZOMÁNYI ÁRU RAKTÁROZÁSAVAL KAPCSOLATBAN.

Az esetben, ha a bizományi szerződés bizonyos raktározási helyet ír elő a bizományosra bízott tárgyak számára, a bizományos azokat nem költöztetheti vagy raktározhatja el más helyen.

Az esetben, ha a szerződés nem ír elő bizonyos raktározási helyet, úgy a bizományos a rábízott árukat csak oly helyen raktározhatja el, amelynek használatára vonatkozólag határozott kelterésű vagy a pénzügyigazgatóság által látta-mozott okiratokkal rendelkezik és köteles a megbízó tudomására hozni az áruk raktározási helyét és azoknak bármilyen költöztetését.

Grundmann
Grundmann
Grundmann
Grundmann

zárat és kilincset nem kell össze-
reszelni

összeillesztve hozza a vasalást for-
galomba

gyárt mindenfajta ajtó- és ablak-
vasalást

bevésozárának szerelésénél, ha
Grundmann-kilincset vesz hozzá,
egy órai munkaidőt takarít meg

Tegyen próbarendelést!

Kapható minden vaskereskedésben!

A megbízó bármikor leltározhat

8. cikk. — A megbízónak jogában áll ellenőrizni bármikor a bizományosra bízott árukat és azokat bármikor felleltározhatja. E jog gyakorlása céljából elnöki végzés útján a megbízó a jelen törvény 4. cikkének intézkedései szerint saját kérésére bármikor elnöki végzést kaphat.

9. cikk. — A bizományos köteles írásban közölni a megbízóval a rábízott tárgyak nyilvánvaló vagy rejtett hibáit.

Ha e közlés nem történik meg, úgy a tárgyak úgy tekintendők, hogy azokat a bizományos jó állapotban vette át.

A BIZOMÁNYI ARU HIBAI.

A látható hibák közlésének két nap alatt kell megtörténnie, ha hosszabb időt nem igényel olyan feltételek folytán, amelyek a küldött tárgyakkal kapcsolatosak.

A rejtett hibákat azoknak felfedezésétől számított két napon belül kell közölni.

A fenti határidő lejártá után a bizományos a hibák alapján nem mentesül kötelezettségei alól.

10. cikk. — A bizományba adott tárgyak megőrzésével és eladásával járó költségek a bizományost terhelik, kivéve, ha ellenkező meg egyezés van.

11. cikk. — A bizományos a bizományba adott tárgyakat csak a szerződésben előírt feltételek mellett adhatja vagy idegenítheti el.

A megbízó bármikor módosíthatja egyoldalúan az eladási feltételeket, ha a szerződés másképp nem rendelkezik. A módosítások attól az időponttól kezdődően kötelezők a bizományosra, amíg azokat írásban tudomására hozták.

Ha a szerződés nem intézkedik az eladási feltételekről és a megbízó írásbeli utasítást sem

adot, a bizományos a rábízott tárgyakat csak készpénz ellenében és az érvényben levő piaci áron adhatja el.

A BIZOMÁNYOS JAVADALMAZÁSA.

12. cikk. — Az esetben, ha a szerződés nem írja elő a bizományos javadalmaozását vagy nyereségét, úgy annak csak az eladás alkalmával elért többlettárra van joga, vagyis arra a differenciára, amely az eladásból ténylegesen elért árak és a bizományi szerződésben vagy a megbízó által adott jegyzékekben, számlákban és intézkedésekben foglalt árak között mutatkoznak.

Az esetben, ha sem a szerződés, sem a megbízó jegyzékei, számlái vagy intézkedései nem irnak elő árat, az eladást pedig a bizományos a 11. cikk harmadik bekezdése szerint piaci áron eszközli, a bizományos a bíróságtól kérheti javadalmaozásának megállapítását.

13. cikk. — A bizományba adott tárgyaknak hitelben történő eladása esetén a künnlevőség a megbízó tulajdonát képezi. Az adósokkal és harmadik személyekkel szemben a bizományos érvényesen intézkedhetik, vagyis elfogadhat fizetést, behajtási eljárást indíthat és bármilyen biztosító intézkedést tehet.

A megbízó első kérésére a bizományos köteles közölni az adóssal a követelés eredetét és természetét. A közlés időpontjából kezdődően a bizományos nem végezhet semmiféle tevékenységet az illető követelésre vonatkozólag, mert ez a jog a megbízóé.

A közlés előtt vagy az esetben, ha a bizományos a közlést megtagadja, a megbízó bármikor letilthatja az adósoknál a járó összegeket óvadék nyújtása nélkül.

90 napos hitel fedezet ellenében . . .

14. cikk. — Ha a szerződés a bizományosnak jogot ad hitelbe történő eladásra, anélkül, hogy a feltételeket pontosan megállapítaná, a bizományos csak szakmabeli kereskedőknek nyújthat legfeljebb 90 napos hitelt elfogadott váltók vagy rendelvények alapján.

15. cikk. — A megbízónak bármikor jogában áll betiltani a bizományos hitelbe történő eladásait bizonyos cégek vagy személyek részére, még akkor is, ha a bizományos szerződés útján felhatalmazást kapott megszorítással vagy anélkül hitelbe történő eladásokra. A betiltás a bizományos részére csak attól az időponttól kezdődően kötelező, amíg azt írásban tudomására hozzák.

16. cikk. — Ellenkező kikötés hiányában a bizományos az adóssal egyetemlegesen felelős a megbízóval szemben a hitelbe eladott áru árának határidőre történő fizetéséért.

MILYEN KÖNYVEKET TARTOZIK A BIZOMÁNYOS VEZETNI?

17. cikk. — A bizományos köteles könyvelni a bizományba adott árukra vonatkozó összes ügyleteket olyképpen, hogy azoknak ellenőrzése könnyen megejtható legyen.

A bizományi szerződésben a bizományos részére előírható egy vagy több speciális könyv vezetése a bizományba adott árukra vonatkozó ügyletek bevezetése céljából. A bizományi ügyletekre vonatkozó speciális könyvek, amelyeket a törvényszék láttamoz, az ó-királyságban érvényben lévő szabályok szerint vezetendők.

Az esetben, ha a szerződés előírja a bizományos részére a speciális könyvek vezetését, az köteles bármikor a megbízó első kérésére ezeket a könyveket bemutatni. A bizományi könyvnek felülvizsgálására a megbízó a jelen törvény 4. cikkében előírt módon szerezheti meg az elnöki végzést.

ELŐÍRÁSOK A BIZOMÁNYI ARU ELADÁSÁRA

18. cikk. — A bizományos köteles a megbízót a szerződésben előírt időszakokban értesíteni a bizományba adott tárgyakról történt eladásokról. Az értesítésben fel kell tüntetni pontosan a készpénz ellenében és a hitel ellenében eladott tárgyakat. A hitelbe eladott áruknál fel kell tüntetni minden adós nevét, pontos címét, a fizetendő összeget, a fizetési határidőt, továbbá a kapott váltókat, vagy garanciákat.

Ha a bizományos nem intézkedik a bizomá-

nyos köteles minden hét végén értesíteni a megbízót az azon a héten lebonyolított ügyletekről.

AZ ELSZÁMOLÁS

19. cikk. — A bizományos köteles elküldeni és átadni a megbízónak a szerződésben előírt időszakonként az összes tárgyak eladásából befolyt összegeket és az ezen tárgyak eladásából származó követelések inkasszójából elért összegeket, valamint a vásárlótól kapott váltókat és garanciákat.

Ha a szerződés nem írja elő az elküldés idejét, a bizományos köteles a megbízónak legkésőbb minden hét végén átadni a fentebb megjelölt készpénzösszegeket, váltókat és garanciákat.

Ezeknek elküldéséig, a bizományos nem disponálhat ezekkel a készpénzösszegekkel vagy a bizományba adott áruk eladásából származó értékekkel, mert azoknak csak egyszerű letéteményese.

A BIZOMÁNYOSNAK NINCS LEVONÁSI JOGA . . .

20. cikk. — A bizományos a megbízóval szemben levonási joggal nem rendelkezik sem a bizományba adott árukra, sem az áruk eladásából származó értékekre vagy készpénzösszegekre vonatkozólag.

21. cikk. — A bizományos csődje esetén a megbízó bármikor visszakövetelheti a bizományba adott tárgyakat vagy azoknak árát, amelyeket sem készpénzben, sem másképpen nem fizettek ki.

22. cikk. — A felek megegyezhetnek, hogy a bizományos köteles a megbízónak váltót vagy más garanciát nyújtani. A bizományba adott tárgyak ellenértékének, valamint a szerződésben vállalt kötelezettségek pontos teljesítésének biztosítása érdekében, anélkül, hogy ezáltal megváltozna a bizományi szerződés jellege és hatálya.

A bizományba adott tárgyak elvitele esetén a megbízó megtarthatja azokat a váltókat és egyéb garanciákat, amelyeket kapott, az eladott vagy hiányzó áruk árának, valamint a bizományos által behajtott, azonban át nem váltott összegek, továbbá a bizományos által okozott károk fedezése céljából.

23. cikk. — Két hónaptól két évig terjedő börtönbüntetéssel és 10.000 lejtől 100.000 lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtatik, az enyhítő körülmények figyelembe vétele nélkül az a bizományos:

1.) aki eltulajdonítja a bizományba adott tárgyakat, vagy azokat más módon vagy más fel-

tételek mellett értékesíti, mint azt a szerződés előírja, vagy azokat a megbízónak kérésére nem adja vissza.

2.) aki a megbízónak nem adja át a behajtott összegeket, értékeket vagy kapott váltókat, úgy, amint azt a jelen törvény 19. cikke előírja.

3.) aki a megbízó kérésére nem hajtja végre a jelen törvény 13. cikkének harmadik bekezdésében előírt értesítésekre vonatkozó kötelezettségeket.

24. cikk. — Egy hónaptól egy évig terjedő börtönbüntetéssel sújtatik az enyhítő körülmények figyelembevétele nélkül az a bizományos,

1.) aki rosszhiszeműleg nem eszközli a jelen törvény 18. cikkében előírt közléseket.

HA A BIZOMÁNYOS HÁROM NAPON BELÜL NEM INTÉZKEDIK, — ROSSZ-INDULATU . . .

Rosshiszeműnek tekintendő az a bizományos, aki a megbízó írásbeli kérésére három szabadnapon belül nem eszközli a fent megjelölt értesítést.

2.) aki készkarva a megbízóval az eladásokra és befizetésekre vonatkozólag meg nem felelő adatokat közöl.

3.) aki nem közli a megbízóval a bizományba adott árukra vonatkozó vagy pedig azoknak eladásából származó értékekre vonatkozó behajtási eljárást, azonnal, amikor tudomására jutottak ezek a behajtási eljárások.

4.) aki eltávolítja, megsemmisíti, megmásija vagy intézkedéseket tesz a csomagolás, címke, márka, vagy más, a megbízó által bizományba adott árukra alkalmazott külső jelek eltávolítására, megsemmisítésére vagy megmásiására.

5.) aki a bizományba adott árukat a szerződés vagy a jelen törvény 7. cikke intézkedései ellenére raktározza el vagy költözteti.

6.) aki nem bocsátja a megbízó rendelkezésére, annak kérésére, a bizományi speciális könyveket, az esetben, ha a szerződés ilyen könyvek vezetését írja elő.

25. cikk. — Az esetben, ha a fenti cikkekből előírt vétségeket jogi személyiségek követik el, a fenti büntetések a vétkes törvényes képviselőkre és megbízottakra alkalmazandók.

A képviselőkre és megbízottakra alkalmazott büntetésen kívül a jogi személyiség megbízottai vagy képviselőivel együtt közösen felelős a megbízónak okozott károkért és ezenkívül 10 ezer lejig terjedő polgári pénzbüntetéssel sújtandó.

26. cikk. — A megbízó által a bizományosnak az értékek vagy pénzüsszegek átadására, vagy pedig az áruk visszaszolgáltatására, valamint a megbízó által váltók, vagy garanciák elfogadására adott haladék nem mentesíti a jelen törvény 23—25. cikkeiben foglalt büntetések alól.

FELSZÁZALEKOS ÉS EGY SZÁZALEKOS PROPORCIONALIS ILLETEK.

27. cikk. — A bizományi szerződés után 0.5%-os proporcionális adó fizetendő a bizományba adott áruaktár maximális értéke szerint, ha a szerződés időtartama legfeljebb egy év.

A proporcionális adó 1% az olyan szerződéseknél, amelyek egy évnél hosszabbak vagy meg határozatlan idejűek.

A megbízó által kiadott számlák, értesítések és jegyzékek, ha azokat bélyegzett bizományi szerződés alapján adja ki, valamint a bizományos értesítései és igazolásai, bélyegmentesek.

28. cikk. — Az ó-királyságban érvényben lévő polgári perrendtartás 66. bis. cikkének rendelkezései a jelen törvény alkalmazása szempontjából a csatolt területekre is kiterjesztetnek.

29. cikk. — A jelen törvény alkalmazandó úgy annak a Hivatalos Lapban történt kihirdetése után létrejött, mint a jelen törvény kihirdetésekor folyamatban lévő bizományi szerződésekre, a bizományos és megbízó közötti viszonyra vonatkozóan.

30. cikk. — A jelen törvénnyel ellentétben összes intézkedések hatályon kívül helyeztetnek

IGÉNYES.

— Szeretnék feleségül venni egy fiatal, szép okos, derék, házias és gazdag lányt.

— Hogy gondold ezt? — Hiszen a többnejűséget még Törökországban is tiltják . . .

Válasz egy cluji estilap durva támadására

Egy cluji magyarnyelvű estilap durva támadást intézett ellenem. Az alpári hangon megírt cikk a következő címet viselte: „Egy klikk uralta eddig Targu Muresen az építési területet és most kisebbségi denunciját a kisebbségi városi főmérnököt.”

A cikk a velem szolidáris építésmérnökök és építomester kartársaim nevében a belügyminiszterhez és az Építész Kamarához Maetz Ervin városi főmérnök működése ellen intézett panaszomat kisebbségi által elkövetett borgózós rottyogásnak, denuncijának és földalatti akciónak minősíti.

Nézzünk szemébe az ügynek, hadd ismerje meg a közönség, hogy tulajdonképpen miről van szó:

Nem földalatti akció az, amit megindítottunk és nem is az aszfalt napszámmal kapcsolatos. A XII pontból álló panasz 11 gépelt oldala törvényes küzdelem a jogért, az igazságért. Az üres gycmor harca a mindennapi kenyérért.

Ne elegyítsünk politikát, se kisebbségi sérelmet az ügybe, maradjunk a tárgyi vádgyokokon, annyival is inkább, mert Maetz Ervin főmérnök különben sem magyar ember.

Tudni kell, hogy a KM. 60.510/903 számú tiltó rendelet szerint nincs joga városi mérnöknek a város építési szabályrendelete alá tartozó területen magántervezéssel foglalkozni. Ő lévén a tervek felülbírája, ezért a miniszteri megállapítás szerint a tervezési mellékfoglalkozás összeférhetetlen hivatásával. De Maetz főmérnöknek azért sem szabad ad principium háztérvezéssel foglalkoznia, mert az új építésszakmarai törvény szerint ez csak a Kamara tagjait illeti meg és nem a Corpul Tehnic tagjait. Továbbmenve, az álláshalmozási törvény is üldözi újabban a sokféle fő és mellékfoglalkozásokat.

Ennek ellenére hivatalba lépése óta a főmérnök ur magánépítészeti irodát tart fenn. Ma a városban neki van egyedül műszaki irodai alkalmazottja.

A Targu-Muresen ez évben előfordult két parcellázást ő végzte. Az előttünk ismeretlen számú földszintes hásterveken és apróbb általános rajzokon kívül Szovátán, Mediason végeztet tervezést, művezetést, ellenőrzést. A városban ez évben épülő összesen hét emeletes ház terve közül hatnak a tervét Maetz főmérnök készítette. A hetedik egyemeletes háztérven azonban szintén keresett. Azon a címen, hogy a terveket átírták, tehát a szerintünk hivatalból ellenőrzendő munkáért is kapott pénzt. Mellékes, hogy 3000 lej, ennek fele, vagy tizszerese volt az összeg!

Ennél a hetediknél megtörtént az is, hogy a szabályokban előírt második emelet helyett padlásablakok és oromfal alkalmazásával nyerhetett elintézt a főtéri új „Splendid” szálló ténylegesen lakható és lépcsőházzal kibővített II-ik emeletének ráépítési ügye is.

A miniszterhez küldött jelentésben ezenkívül több olyan földszintes épület van megjelölve, amely szabályellenesen portált kapott és amelyeknél az emeletráépítés ilyen potemkin-rendszerű padlásablak imitációkkal van éppen a Maetz főmérnök terve alapján megoldva és engedélyezve.

Ezalatt tizenhat építésmérnök és építomester, akik fixfizetés nélkül az adófronton küzdenek a létért Targumuresen, összetett kézzel kell üljene. Emiatt egyik, külföldön diplomát szerzett kartársunk már mezőgazda lett. Elment kapálni. A többi munka nélkül örli az idegeit, amely Nemes Ferenc kartársunkban már felőrlődött és Váradi Jenő mérnöktagtársunkat elvitte oda, ahonnan nincs visszatérés és ahol nem lehet jogaiban korlátozni senkit sem.

A targumuresi iparkamarai ankét megállapítása szerint a városi főmérnök nagy kárt okoz a magánépítéseknek azzal is, hogy nemcsak tervez és azt referálja, hanem a munkák kiadására is befolyást gyakorol, mint művezető keresetét állapít meg, likvidál, munkát vesz át. Holott neki hivatalból csak az lenne a kötelessége, hogy a tervek pontos betartását és azt ellenőrizze, hogy kontármentesen, képesített szakértőkkel menjen a munka.

De ez utóbbit éppen nem teszi. A helyi képesített építőiparosokat elkeserítette, hogy az általa tervezett emeletes épületekhez faluról behozott olyan kontártervezőket tünt el felelős szak-

értői minőségben, akik képesítés, diploma nélkül kaptak törvényellenesen, tévedésből a szolgabíráktól emeletes ház építésére jogosító építőmesteri iparendélyt.

Ezt a tévedést az ipari vezérinspektor is megállapította. Ennek dacára mint hivatalfőnök, mint egyedül hivatott hatósági közeg nem intézkedik a falusi álszakértők eltávolítása iránt. A helyi adófizető, tanult egyének kárára ezért az ő asszisztenciája mellett folyhat Targumuresen a kontárság.

A városnál pedig hiába buktak rendszerek, tanácsok, pártok és kormányok: 15 év óta hiába panaszol az építőiparosság, amit lehet mindent rezsiben javasol Maetz főmérnök. Ezt a városi rendszert azzal indokolja ez a cikk, hogy Maetz főmérnök szerint a „generálvállalkozó” az előírt helyett csak fél olyan vastag, de gyatra aszfaltot készített 110 ejlért, ami megbízható jó minőségben, rezsiben csak 60 lejbe kerül.

Csodálkozunk, hogy éppen ebből a cikkből tudjuk meg, hogy miért ment tönkre Targumuresen az aszfalt? Kérdelem, hol volt a városi mérnöki hivatal, amikor a „generálvállalkozótól” a félvastagságú aszfaltot átvette? Miért uzszte el a főmérnök, miért nem dobta vissza és bonttatta fel a rossz munkát és követelt olyant, ami elő van írva? Ilyen vállalkozókkal szemben helyes a bizalmatlanság, akik megkárosítják a közt, de

vannak szakértő, tisztességes, jó munkát végző vállalkozók is!

Az új generáció az itt felhozott okok miatt nem juthat foglalkozáshoz. Destruálja őket az az állapot, mely nálunk már rendszer!

Mint öreg vezető azért is a panaszhoz kellett adnom a nevemet, mert Országos Szövetségünk elnöki minőségében ez kötelességem. De mint apának is át kellett éreznem az ifjak elnyomatását, mert két fiam diplomás mérnök és ha a körülmények így maradnak, soha senki itt kenyérhez nem juthat.

Országos rendezést kértünk e kiáltó állapotokra való hivatkozással. Tisztességes megoldást. Nyílt fővel nézek a vizsgálat és a perrel való fenyegetés elé. Még a Heti Hírek sugalmazott aljas rágalmai sem tántorítanak el, amelyek miatt különben rágalmazásért a bűnvádi eljárást megindítottam.

Ezek után kérdelem: hol van itt a klikk?? Melyik klikk tartja kezében a munkát?

Ezt úgy mondta Rosenberg: „Leben und nicht leben lassen!”

Semmiféle személyes támadásra ezután nem nyilatkozom, csak a bíróságnál.

Targumures, 1934 augusztus 12.

Császár Lajos

a Romániai Építomesterek Országos Szövetsége elnöke.

Közös eladási irodát akarnak létesíteni a cluji sütőiparosok

A cluji sütőiparosok szövetsége a napokban új elnököt választott Cămpian Vasile személyében, az ipartestületi szakszövetség elnökévé pedig Prezensky Pál sütőiparost választották meg. Az új elnökség igen komoly, a sütőszakmára jelentős programmal indul, Cămpian Vasile elnök nyilatkozata szerint.

A cluji pékszövetség igen komoly akciókat kezdeményezett. Szövetkezetbe tömörülnek, amelynek az a célja, hogy a szakma egyre súlyosodó terheit, összefogva könnyebben elviselhesék. A pékipar az utóbbi időben nagyon meggyengült, több egzisztencia ment tönkre a súlyos terhek miatt és mindnyájukat fenyegeti ez a veszély, ha nem tömörülnek és együttes erővel nem töreksznek a bajokat leküzdeni.

Közös eladási irodát létesítenek, a fogyasztást kontingentálják és a szállítást egységesen irányítják.

Ez a gazdálkodás legalább havi 100—120 ezer lej megtakarítást jelent.

A sütőipar új cluji intézménye nem fogja megdrágítani a kenyeret. A hajdan kincses város sütőiparosai nagyon jól tudják, hogy Cluj lakosságának túlnyomó része olyan szegény ma, mint a templom eger. A közös eladási iroda terve éppen ezért szellemes és követésre méltó. Onnan csip el, ahonnan lehet. A költségeket kívánja csökkenteni és ha ez sikerül nekik, a mai árnyó mellett is javítani tudnak kétségbeesett helyzetükön.

ÚJ IPARHATÓSÁGI BIZTOS SALONTÁN.

Salonta város ideiglenes tanácsa Roiti Mihail dr. szolgabírótól az iparhatósági biztosi megbízást visszavonta és helyette Borcea Onisifort, a Fekete Körösi Ármontesítő Társulat igazgatóját delegálta a fontos tisztségre. Salonta iparossága sajnálattal vette tudomásul Roiti dr. leépítését, mert a népszerű szolgabíró a nyolc esztendő alatt, amíg ezt a megbízatást ellátta, a kisváros iparosainak megbecsülését érdemelte ki.

Ajánljuk versenyen felülmúló géphajtó- és tömítő-köteleinket,
malom- és transport hevedereinket. Kókusz-szőnyeg, lábtörő, grádli, butorszövet, plüss, arik, butorugó, mindenféle kárpitoskellékek. Zsák, zsineg, kötel, ponyva, ömlő, kender, len, és juta-gyártmányok

Schönberger és Grünstein R. T.
Arad, új Neuman ház

VORSCHRIFTEN EINGEHALTEN.

Bauer war beim Arzt. Nur drei Zigaretten täglich — schrieb ihm dieser vor. Heute kommt er wider.

„Sie sehen heute schlecht aus, Herr Bauer”, meinte der Arzt, „haben Sie die vorgeschriebene Zigarettenration auch eingehalten?”

„Das ist es ja eben, Herr Doktor, was mir nicht gut tut”, meinte der Patient, „ich war nämlich bisher — Nichtraucher!”

ÖSZINTE BANKÓDAS.

Lükéné haza érkezik a nyaralásból.

— Sokat bankódott utánam az úram, amíg távol voltam? — kérdezi a szobalánytól.

— Eleinte nem nagyon vettem észre, de az utóbbi napokban erősen oda volt szegény.

NEM TERVEZ A KORMÁNY ÚJ ADÓ-NEMEKET.

Elterjedt hírek szerint a kormány újabb adónemek bevezetésével és a jelenlegi adók emelésével foglalkozik. Slavescu pénzügyminiszter ezzel kapcsolatban a következőket mondotta a sajtó munkatársai előtt:

— Meglepnek ezek a hírek és kategórikusan megcáfolom azokat. A kormány programján jelenleg más kérdések szerepelnek.

Nincs szó sem új adónemek bevezetéséről, sem pedig az adók emeléséről.

Amikor kormányra jöttünk, hangsúlyoztuk, hogy könnyíteni akarunk az adóterheken és ezt részben el is értük.

A pénzügyminiszter megcáfolta az agglegény-adó bevezetésének hírét is. A belföldi kölcsönnel kapcsolatban kijelentette, hogy erről a kérdéstről a jövő héten nyilatkozik a sajtónak.

✱

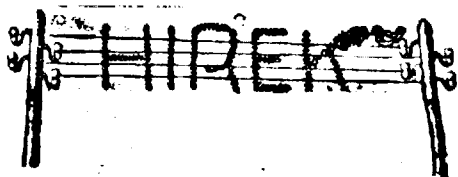
TARSALGAS.

A ligeti gyermekjátszóteren két idegen hölgy beszélget. Egyszer csak arra kocog egy kislány, megáll előttük és rájuk bámul.

— Nézzé ezt a gyermeket, milyen vízfajl, szegény.

— De nagysd, ez az én fiam.

— Igen? Milyen jól áll neki...

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves kötéseknél árendemény.

Redakcia si administria — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Caminul Industrişilor-Iparos Otthon.

SZIGORUAN ELLENŐRZIK A VASUTI KÜLDEMÉNYEK CSOMAGOLASAT, MERT A MEGERKEZETT CSOMAGOKBÓL GYAKRAN HIÁNYZIK AZ ARU.

A CFR vezérigazgatóságához a legutóbbi időben számos reklamáció érkezett amiatt, hogy az úgynevezett gyűjtőcsomagokból az áruk hiányoznak. Minthogy ezek a hiányok csak a feladás előtt keletkezhetnek, a vasut vezérigazgatósága körrendeletet adott ki, a küldemények csomagolásának ellenőrzésére vonatkozóan. A feladás alkalmával, — írja a körrendelet, — a feladó jelenlétében a legnagyobb pontossággal kell megállapítani a csomag göngyöletének tartalmát. Ugyanigy kell eljárni a súly, az áru értéke, a csomagolás biztonsága ellenőrzésénél is. A rendeltetési állomáson a legnagyobb figyelmet kell fordítani a csomagok megvizsgálására, a kikezbesítés előtt, különösen abban a tekintetben, hogy a csomagolásban, vagy a kötelekben mutatkozik-e valamilyen hiányosság.

AZON URAK...

Egy vidéki gazdakörben a következő hirdmény jelent meg az olvasóterem falán:

Azon urak, akik most tanulnak olvasni, kéretnek, hogy a tegnapi lapokat használják.

KITÜNTETETT TARGUMURESI IPAROSOK.

Negyedszázados ipari működésük elismeréséppen a király a Meritul Comercial si Industrial érmével a következő targumuresi iparosokat tüntette ki:

Capruceanu Melinte iparkamarai elnök, Benkő László és Rosenfeld Jenő kamarai alelnökök, Boldor Sabiu, Breckner Vilmos, Bustya Béla, Godt Adolf, dr. Hints Zoltán, Mestitz Albert, Nemes Béla, Némethy Józsefné, Révész Béla, Ritz Antal, Szabó Ferenc, Vadady F. Sándor, Weisz Zsigmond.

A kitüntetettek tiszteletére a targumuresi iparkamara bensőséges ünnepet rendezett. Az ünnepségen Capruceanu elnök és Biró József dr. főtitkár üdvözlötték a kitüntetetteket, akik nevében Benkő László mondott köszönetet.

MEGGYANUSITOTTAK.

Kohn elmegy Blauhoz és megkéri a Zsóka kezét.

— Aztán mennyi a maga fizetése?
— Ezerszázhuszonöt lej levonások nélkül.
— És ebből akar maga eltartani egy aszszonyt?

— Egy frászt! Hát mit képzelsz maga, hogy a hozományt jótékony célra adományozom?

MILYEN KULCS SZERINT VÁLTIK BE AZ IDEGEN VALUTÁKAT A VASUTI PÉNZTÁRAK?

Az államvasutak vezérigazgatósága a vasuti pénztáraknál beváltásra kerülő idegen valutákra, augusztus elejétől kezdődőleg a következő árfolyamot állapította meg: dinár 2.55 lej, francia frank 6.60 lej, svájci frank 33.16 lej, aranyfrank 32.60 lej, belga frank 4.75 lej, aranydollár 167.60 lej, német márka 40.30 lej, hollandi forint 69 lej, cseh korona 4.20 lej, norvég korona 26.85 lej, svéd korona 27.35 lej, dán korona 23.85 lej, olasz lira 8.95 lej, török lira 81.15 lej, angol font 518 lej, bolgár leva 1.25 lej, lengyel zloty 19.20 lej, görög drachma 1.07 lej, aranypengő 29.60 lej és osztrák schilling 23.75 lej.

— Cesar Popescu a bucaresti Mintavásár kormánybiztosa. Közöltük a bucaresti mintavásár vezetését átszervezték. Stefan Tătărescu kormánybiztos helyett a kormány Cesar Popescu iparügyi vezérigazgatót nevezte ki a mintavásár kormánybiztosává, aki már meg is kezdte működését. Az ország ipari köreiben nagy meglepetést váltott ki, hogy Cesar Popescu iparügyi vezérigazgató vállalta eme megbízatást és általános az a vélemény, hogy az átszervezett vezetés, élén Popescu Cesarral a mintavásár legteljesebb sikerét fogja biztosítani.

PROBLEMA.

— Mit gondolsz, a szőkék tüzesebbek, vagy a feketék?

— En azt hiszem, egyre megy.

— Hogy — hogy?

— Az én feleségem barna, de a tavaly szőke volt és én az idén is éppen olyan lagymatagnak találom, mint a tavaly.

ARTISTEN UNTEREINANDER.

„Na, wie geht's deinen Bruder, dem Bauchredner?” — „Danke, er hat eine Anstellung in einer Tierhandlung gefunden.” — „Was macht er denn dort?” — „Er verkauft sprechende Papageien.”

VILAGPOLITIKA.

— Miért dühöngsz?

— Mert a külföldi adósságokat nem kell kifizetni.

— És mért izgat ez téged?

— Hogyne izgatna, mikor nekem csak bel-földi adósságaim vannak...

Iparostársaim figyelmébe

Bármilyen nyomtatványait a legszebb és legmodernebb kivitelben, a lehető legolcsóbb árakon csakis nálam szerezhetik be.

REINER-nyomda, Arad

Bulevardul Regina Maria 17.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan elintézek

GYENGE FÉRFIÁK bizalommal küldjenek válaszbélyeget. Garantált. biztos eredmény. „Laboratorium” Brasov, Str. Brătianu 64.

EKSZERESZNEL.

— Bevéstem a gyűrűbe bájos menyasszonya keresztnevét?

— Lehet, kérem, de ne nagyon mélyen.

TERMÉSZETI CSODA.

Az idegenvezető előadást tart a Vadregényes Tájon összegyűlt turistáknak:

— Ha most, hölgyeim és uraim, egy kicsit csendben méltóztatnak lenni, rögtön hallhatják a hullámok fülsiketítő robaját.

Belga kristály

Modern mált

**TÜKRÖK
ÜVEGEK**

CSISZOLT ÜVEGEK

legjobb minőségben és legolcsóbb árban

PINTER & CO. cégnél

Arad, Str. Ioan Calvin 39

ÉTLAP SZERINT.

— Férjénél van a kisasszony?

— Nem, uram. Egyelőre még — á la carte szeretlek.

NYALANK BORBÉLYINAS.

— Mondja, kedves mester, mi van a kis inasával? Már egy hete nem látom itt az üzletben.

— Kidobtam.

— És miért?

— Folyton nassolt a pomádéból.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutor de Inmormantare a Industrişilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in res-tanță cu cotizațiile lor, să achite restanțele in interesul lor propriu, fiindcă in conformitatea §-lui 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respiră automate, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

Az aradi Iparosok Temetkező Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálzási járulékaikkal hátraléban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automata megszűnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In grupa A. csoportban 787. Stefan Nemea István.

In grupa B. csoportban 780. Stefan Kálnoky István.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Directiunea Grupelor de Inmormantare a Reunitei Civile de Binefacere din Arad prin prezenta comunică cu asociații, că cotizațiunile de dcs sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportjai igazgatósága ezúton közli i. t. tagjaival, hogy a halálzási járulékok a következő számokig esedékesek:

In grupa I. csoportban 706. Soția lui Gheorghe Roman Györgyné. — In grupa II. csoportban 800. Pavel Dreacăin Pál.

Rugám membrilor a donuția schimbatu la domiciliu la efectuarea 1-ajii cotizațiilor.

Kérjük tagjaink lak-címváltozásait a halálzási járulékok rendezésével egyidejűleg bejelenteni.

A NEMZETI BANK BEVÁLTJA A RÉGI EZERLEJESEKET.

A régi kék színű ezer lejes bankjegyeket — mint ismeretes — augusztus elsejével kivonták a forgalomból és azok már nem érvényesek. A Nemzeti Bank azonban tovább intézkedésig még mindig beváltja azokat érvényes új ezer lejes bankjegyekre. Akinek ilyen régi kék színű ezrese még van, siessen beváltani.

EJFÉLI PARBAJ.

Papucs ur későn jön haza. Reszketve kapargatja az ablakot.

— Fridolin, te vagy? — szól sztentori hangon a feleség.

— Félek, hogy én, — mondja rezignáltan Fridolin.

Szerkesztői üzenetek

Ipartestület Diosig. Az iparostanoncok szegődtese ma is úgy történik, mint a multban. A szegődtesi okiratnak egy példányát azonban lajstromozás végett az illetékes munkakamarához kell beküldeni. Természetesen a törvény által előírt többi szabályt, amelyekről többibben adott információ Az Iparos, szintén be kell tartani. A tanonc 14-ik életévét be kell töltsen, betegsegélyző, vagy hatósági orvosi igazolvány arról, hogy testileg alkalmas a választott pályára, nyugtatvány a betegsegélyző pénztártól, hogy a tanoncotthonok céljaira szedett taksát befizették. A tanoncidő négy évnél hosszabb nem lehet.

Tekintve, hogy a munkakamarák vezetőségei most állanak újból megalakulás előtt, a választásokat csak december hó folyamán tartják, előre láthatólag hosszabb idő fog eltelni, míg rendelkezés érkezik az egyes ipartestületekhez a tanoncszerződések beküldése iránt.

A tanonclétszám megállapítására a munkakamaráknak nincs joguk.

Hirdessen

„Az Iparos”-ban

Tipogr. ERDÉLYI HIRLAP nyomda.